

Asia: VN/2588/2024

Lausuntopyyntö: Arviomuistio kansallisen julkisten hankintojen tietovarannon perustamisesta ja ostolaskutietojen julkaisemisesta

Yleistä

Ovatko arviomuistion nykytilan kuvausta koskevat osiot oikeansuuntaisia ja riittävän kattavia? Olisiko nykytilan kuvausta syytä täydentää joillain näkökulmilla tai tarpeellisilla tiedoilla?

-

Ovatko arviomuistioissa esitetyt toimenpiteet vaikutuksineen oikeansuuntaisia? Olisiko toimenpiteitä syytä täydentää joillakin näkökulmilla jatkovalmistelussa?

Eläketurvakeskuksen näkemyksen mukaan arviomuistiossa esitetyt toimenpiteet vaikutuksineen ovat pääasiallisesti oikeasuuntaisia. Kuten arviomuistiossa on tuotu esille, esitetyt toimenpiteet muun muassa helpottaisivat hankintojen oikea-aikaista suunnittelua. Erityisesti tarjouspyyntöasiakirjojen saatavuuden paraneminen mahdollistaa vertailun muiden hankintayksiköiden tekemiin hankintoihin, mikä helpottaa ja nopeuttaa vastaavan kaltaisten hankintojen valmistelua omassa organisaatiossa.

Arviomuistiossa on myös mainittu toimenpiteiden lisäävän kilpailua ja edesauttavan tarjoajien valmistautumista tuleviin kilpailutuksiin nykyistä paremmin. Toimenpiteillä voidaan kuitenkin nähdä olevan myös kilpailua rajoittavia ja hankaloittavia vaikutuksia tilanteissa, joissa tarjoajilla on vaikeuksia ilmoittaa vaadittavia tunnistetietoja laskuilla. Jos kilpailutettavan hankinnan arvo on tarjoajalle pienehkö ja kyse on tarjoajasta, joka toimittaa palveluita tai tavaroita pääsääntöisesti yksityiselle sektorille, lisävaatimukset vähentävät näiden tarjoajien halukkuutta osallistua kilpailutuksiin.

Hankintatietovarannon soveltamisala ja säädösympäristö

Onko hankintatietovarannon perustamisen ja ylläpidon edellyttämät sääntelytarpeet tunnistettu kattavasti?

-

Onko sellaisia hankintayksikköjä tai hankintoja, jotka erityisesti tulisi rajata tulevan hankintatietovarantoa koskevan sääntelyn ulkopuolelle tai toisaalta sisällyttää siihen?

Arviomuistion kappaleessa 5.2.5 Toteutuksen vaiheistus on todettu, että eräiden hankintayksiköiden osalta tietojen toimittamisveloitteen toteuttamistapaa ja aikataulua tulisi jatkovalmistelun yhteydessä arvioida tarkemmin. Eläketurvakeskus katsoo kuuluvansa tähän ryhmään.

Eläketurvakeskuksen näkemyksen mukaan jatkovalmistelun yhteydessä tehtävässä arvioinnissa olisi hyvä ottaa huomioon hankintayksiköiden koko ja resurssit suhteessa sopimus- ja ostolaskutietojen toimittamisesta ko. hankintayksiköille aiheutuviin kustannuksiin ja hallinnolliseen taakkaan. Kun yhteiskunnassa muutoin tavoitellaan hallinnollisen taakan vähentämistä, tässä hankkeessa väistämättä lisätään hallinnollista taakkaa. Näin ollen tulisi varmistaa, että hankkeesta saatavat hyödyt ovat haittoja ja kustannuksia suuremmat. Tämä tulisi ottaa huomioon erityisesti, kun arvioidaan sopimus- ja ostolaskutietojen toimittamisveloitetta pienten hankintayksiköiden, kuten Eläketurvakeskus, osalta. Tietojärjestelmämuutoksia vaativissa muutoksissa siirtymäajan tulisi olla vähintään kaksi kokonaista kalenterivuotta.

Sisältävätkö hankintayksiköiden ostolaskutiedot henkilötietoja siinä määrin, että niiden käsittely saattaisi aiheuttaa EU:n yleisessä tietosuojasetuksessa tarkoitetun korkean riskin? Jos kyllä, yksilöi, millaisia henkilötietoja tai erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia henkilötietoja hankintadata voi sisältää.

Henkilötietojen määrä ostolaskutiedoissamme on vähäinen. Eläketurvakeskuksen näkemyksen mukaan niiden käsittely ei aiheuta tietosuojasetuksessa tarkoitettua korkeaa riskiä.

Mille organisaatioille tulisi säätää oikeus saada omien tehtäviensä kannalta välttämättömät tiedot hankintatietovarannosta salassapitosäännösten estämättä?

-

Hankintatietovarannon tietosisällöt

Puuttuuko hankintatietovarantoon kerättävien tietojen listauksesta joitakin olennaisia tietosisältöjä?

-

Puuttuuko toimenpiteistä jokin tietosisältöjä ja niiden hyödynnettävyyttä parantava toimenpide?

-

Seurataanko hankintayksikkösi hankintasopimusten käyttöä sopimuskauden aikana sopimusjärjestelmän avulla tai muutoin? Onko sopimustietojen keräämiselle esitettävä alustava siirtymäaika riittävä?

Hankintayksikössämme seurataan hankintasopimusten käyttöä sopimuskauden aikana siihen tarkoitettuun järjestelmän avulla. Järjestelmään tallennetaan hankintasopimukset sekä niihin liittyvät ostolaskut. Sopimusten seurannan helpottamiseksi järjestelmä mahdollistaa automaattisten herätteiden lähettämisen määriteltyjen raja-arvojen ylittyessä.

Näettekö estettä kerätä rakenteisena datana tarjousten vertailuperusteita ja vertailuhintoja/laatupisteitä koskevia tietoja?

Eläketurvakeskus ei näe estettä tietojen keräämiselle rakenteisena datana.

Rehn-Kiukkonen Mari

Eläketurvakeskus - Lausunto hyväksytty Eläketurvakeskuksen johtoryhmässä
5.9.2024, Karoliina Kiuru ja Maijaliisa Takanen